

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

Llyr Gruffydd AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Eich cyf:

Ein cyf: EJ/HG

07 Mai 2019

Annwyl Llyr,

Y Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru)

Diolch i chi am eich llythyr dyddiedig 17 Ebrill 2019, a'r cyfle i roi tystiolaeth ar y Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru) yn eich cyfarfod ar 4 Ebrill 2019. Yn eich gohebiaeth, fe wnaethoch ofyn a allwn egluro sylw a wnaed yn ystod y sesiwn nad oes gan Gomisiwn y Cynulliad “y gallu i ddeddfu” ar gyfer taliad uniongyrchol i'r Comisiwn Etholiadol o Gronfa Gyfunol Cymru. Fe wnaethoch ofyn a oedd y gallu hwn yn cyfeirio at y cymhwysedd deddfwriaethol yn benodol mewn perthynas â Chomisiwn y Cynulliad yn deddfu neu ryw gyfyngiad arall.

Mae'r mater dan sylw yn ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Nodir y darpariaethau sy'n ymwneud â Chronfa Gyfunol Cymru yn Rhan 5 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006). Mae adran 124 yn ymdrin â thaliadau allan o Gronfa Gyfunol Cymru, ac yn is-adran (3) pennir y personau perthnasol y caniateir talu symiau iddynt o Gronfa Gyfunol Cymru, sef:

- “(a) the Welsh Ministers, the First Minister and the Counsel General,
- (b) the Assembly Commission,
- (c) the Wales Audit Office, and
- (d) the Public Services Ombudsman for Wales.”

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA

Llywydd@cynulliad.cymru

www.cynulliad.cymru

0300 200 7403

National Assembly for Wales

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA

Llywydd@assembly.wales

www.assembly.wales

0300 200 7403

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

Felly, mae Deddf 2006 yn caniatáu taliad uniongyrchol allan o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Nid oes gan y Cynulliad y cymhwysedd i ychwanegu cyrff na deiliaid swyddi at y rhestr honno, gan fod adran 124 o Ddeddf 2006 yn un o'r darpariaethau na ellir eu haddasu, o fewn cymhwysedd, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 7B i'r Ddeddf.

Dyma'r mater y cyfeiriais i, a'm swyddog Anna Daniel, ato yn ystod cyfarfod y pwyllgor.

Rwy'n archwilio'r opsiynau ar gyfer ariannu'r gyfran honno o gyllideb y Comisiwn Etholiadol sy'n ymwneud ag etholiadau datganoledig yng Nghymru, a'r materion cyfreithiol a chyfansoddiadol sy'n gysylltiedig â'r opsiynau hyn.

Mae adran 124 yn caniatáu i daliadau eraill gael eu gwneud o Gronfa Gyfunol Cymru, os ydynt ar gyfer gwariant sy'n daladwy yn unol â deddfiad perthnasol. Mae deddfiad perthnasol yn cyfrif fel deddfiad sy'n darparu ar gyfer taliad o Gronfa Gyfunol Cymru. Felly, mewn egwyddor, gallai darpariaeth o'r fath gael ei chynnwys yn y Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru), fel gwelliant.

Fodd bynnag, mae'r Comisiwn Etholiadol yn "awdurdod a gadwyd yn ôl" o dan Atodlen 7B o Ddeddf 2006 ac mae'r Cynulliad yn ddarostyngedig i nifer o gyfyngiadau o ran sut y gall effeithio ar awdurdodau a gadwyd yn ôl, oni bai bod Llywodraeth y DU yn cydsynio i hynny (paragraffau 8–10). Mae'r Comisiwn Etholiadol wedi'i eithrio o rai o'r cyfyngiadau hynny. Serch hynny, byddai angen cydsyniad Llywodraeth y DU ar Ddeddf Cynulliad er mwyn addasu cyfansoddiad y Comisiwn Etholiadol, gan gynnwys addasiadau sy'n ymwneud â'i asedau a'i rwymedigaethau, a'i gyllid a'i dderbyniadau.

Ni fyddai'r holl ddarpariaethau sy'n ymwneud â chyllid yn mynd yn groes i'r cyfyngiad. Er enghraifft, ni fyddai darpariaeth a oedd yn caniatáu i Gomisiwn y Cynulliad wneud taliadau i'r Comisiwn Etholiadol (y tu hwnt i'r pwerau presennol ym mharagraff 5 o Atodlen 2 i Ddeddf Llywodraeth Cymru mewn perthynas â hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r system etholiadol a llywodraeth ddatganoledig), ynddi'i hun, yn addasu cyfansoddiad y Comisiwn Etholiadol. Felly, byddai'r

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

ddarpariaeth o fewn cymhwysedd, oherwydd ei bod yn ymwneud ag “ariannu'r” Comisiwn Etholiadol; ac ni fyddai angen cydsyniad Llywodraeth y DU arni, gan na fyddai'n effeithio ar gyfansoddiad y Comisiwn. Fodd bynnag, byddai darpariaeth a oedd yn golygu bod y Comisiwn Etholiadol yn derbyn cyllid yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru yn sicr yn cael ei dehongli fel rhywbeth sy'n effeithio ar ei gyfansoddiad, ac felly byddai angen cydsyniad.

Caiff y Cynulliad, wrth gwrs, gytuno ar welliannau eraill a fyddai'n addasu cyfansoddiad y Comisiwn Etholiadol.

Mae trafodaethau ynglŷn â'r mater yn parhau rhwng fy swyddogion, y Comisiwn Etholiadol a Llywodraeth Cymru. Yr wyf yn rhagweld y bydd y gwelliannau i'r Bil yn cael eu llywio gan y trafodaethau hyn a thrafodaethau eich Pwyllgor chi ac eraill. Byddwn yn croesawu eich ystyriaeth o'r mater hwn yn fawr iawn.

Yn gywir,

Elin Jones AC

Llywydd

Copi at: Mick Antoniw AC, Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol